

www.mevzuattakip.com.tr

Belediye Şirket Yönetimlerinin Görevlendirilmesi ve Değiştirilmesi

Bu makalede, belediye şirket yönetimlerinin nasıl oluşturulacağı değerlendirilmiştir.

BELEDİYE ŞİRKET YÖNETİMLERİNİN GÖREVLENDİRİLMESİ VE DEĞİŞTİRİLMESİ

Av. Gazi SERT^[1]

İçişleri Bakanlığı Emekli Başkontrolörü

1. Genel Olarak

Belediyeler kendilerine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usûllere göre şirket kurabilirler. Belediye Şirketlerinin kuruluşuna ilişkin usul ve esaslar, şirket organları ve görevleri, şirket yönetiminin oluşturulması vs hususlar, özel şirketlerde olduğu gibi 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabidir.

Belediyelerin şirket kurabilmeleri veya kurulmuş şirketlere ortak olabilmeleri için 5393 sayılı Belediye Kanununun 18 inci maddesinin (i) bendi gereğince belediye meclisi kararı alınması gerekmektedir. Ayrıca, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 26 ncı maddesi gereğince Cumhurbaşkanı izni alınacaktır.

Bu izinlere müteakip şirketin kuruluş işlemleri ile şirket organları ve şirket yönetimine ilişkin iş ve işlemler Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre yürütülecektir.

2. Şirket Türleri

Ticaret şirketleri; kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketlerden ibarettir. Türk Ticaret Kanunu kapsamında kollektif ile komandit şirket şahıs; anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket ise sermaye şirketi sayılır.

Belediyelerde iki tür şirket mevcuttur; anonim şirket ve limited şirket.

Anonim şirket; sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile ve şirkete karşı sorumludur.

Limited şirket; bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulur; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşur. Ortaklar, şirket borçlarından sorumlu olmayıp, sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdürler.

3. Şirket Organları

3.1. Anonim Şirket Organları

Anonim şirketlerin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetçidir.

3.1.1. Genel Kurul: Anonim şirketlerde Genel Kurul pay sahiplerinden oluşur. Pay sahipleri şirket işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanırlar. Belediye şirketlerinde pay sahibi belediye tüzelkişiliğidir. 5393 sayılı Kanunun 37 nci maddesi gereğince, belediye tüzelkişiliğinin temsilcisi belediye başkanıdır. Dolayısıyla, belediyenin ortağı olduğu veya sermayesinin tamamı belediyeye ait şirketlerin genel kurullarında belediyeyi temsil etmek yetkisi belediye başkanına aittir. Sermayesinin tamamı belediyeye ait olan şirketlerde Belediye Başkanı belediye payını temsilen Genel Kurulun tek üyesidir ve kararları tek başına alacaktır. Belediye başkanı bu yetkisini 5393 sayılı Kanunun 42 nci maddesi gereğince yöneticilik sıfatı bulunan belediye görevlilerine devredebilir.

3.1.2. Yönetim Kurulu: Anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Anonim şirketlerde Yönetim Kurulu, şirket esas sözleşmesiyle atanmış veya Genel Kurul tarafından seçilmiş, bir veya daha fazla kişiden oluşur. Yönetim kurulu her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere, en az bir başkan vekili seçer. Esas sözleşmede, başkanın ve başkan vekilinin veya bunlardan birinin, genel kurul tarafından seçilmesi öngörülebilir.

Yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hâlinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler.

Bazı belediyelerde, şirket yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu başkanının Belediye Meclis kararı ile belirlenmesi şeklinde yanlış bir algı oluşmuştur. Oysa, Belediye Kanununda, belediye meclisine sadece şirket kurmaya, kurulmuş şirketlere ortak olmaya ve sermaye artırımına yönelik izin yetkisi verilmiş olup, yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulu başkanını görevlendirme yetkisi verilmemiştir. Zira, Türk Ticaret Kanununun 359 uncu maddesi gereğince Yönetim Kurulu Üyeleri ya şirket esas

sözleşmesiyle görevlendirilecek ya da Genel Kurul tarafından seçilecektir. Yine aynı Kanunun 366 ncı maddesi gereğince de, Yönetim Kurulu her yıl üyeleri arasından bir başkan (Yönetim Kurulu Başkanı) ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere, en az bir başkan vekili (Yönetim Kurulu Başkan Vekili) seçecektir.

Yönetim Kurullarına kaç üye görevlendirileceği hususunda Türk Ticaret Kanununda bir sınırlama getirilmemiştir. Ancak, şirketin esas sözleşmesinde üye sayısı konusunda bir düzenleme varsa buna uyulması gerekir. Şirketin mali durumu ve faaliyet alanı çerçevesinde yönetim kurulu üye sayısı ana sözleşmede değişiklik yapılarak artırılabilir veya azaltılabilir.

3.1.2.1 Yönetim Kurulu Üyelerinin Değiştirilmesi: Yukarıda da belirtildiği üzere, Anonim şirketlerde Şirket Yönetim Kurulu üyeleri, ya şirket esas sözleşmesiyle atanmakta ya da Genel Kurul tarafından seçilmektedir. Yönetim kurulu başkan ve üyelerinin değiştirilmesi de aynı usulle yapılacaktır.

Şirket Yönetim Kurulu üyeleri, şirket esas sözleşmesiyle belirlenmişse; üyelerin değiştirilmesi veya boşalan üyeliklere yeni üye görevlendirilmesi de Genel Kurul Kararı ile Esas Sözleşmede değişiklik yapılarak gerçekleştirilecek ve ticaret sicilinde tescil edilecektir.

Şirket Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Kurul tarafından seçilmişse; üyelerin değiştirilmesi veya boşalan üyeliklere yeni üye atanması da yine Genel Kurul Kararı ile gerçekleştirilecek ve ticaret sicilinde tescil edilecektir.

Yukarıda da açıklandığı üzere, Belediye Meclisinin üyelerin değiştirilmesi veya boşalan üyeliklere yeni üye atanması hususunda yetkisi bulunmamaktadır.

3.1.2.2. Anonim Şirketlerde Genel Müdür Ataması ve Değiştirilmesi: Anonim şirketlerde Genel Müdür ataması ve değiştirilmesi Şirket Yönetim Kurulu kararı ile yapılacak ve tescil edilecektir.

3.1.3. Denetçi: Denetçi, şirket genel kurulunca seçilir. Denetçi, şirketin finansal tabloları ile yönetim kurulunun faaliyetlerini denetler. Denetçi tarafından düzenlenen denetim raporu Genel Kurula sunulur.

3.2. Limited Şirket Organları

Limited şirketlerin organları; Genel Kurul, Müdür/Müdürler Kurulu ve Denetçidir.

3.2.1. Genel Kurul: Genel kurul, limited şirketin ortaklarından oluşur. 5393 sayılı Kanunun 38 inci maddesi gereğince, belediye tüzel kişiliğinin temsilcisi belediye başkanıdır. Dolayısıyla, belediyenin ortağı olduğu veya sermayesinin tamamı belediyeye ait limited şirketlerin genel kurullarında belediyeyi temsil etmek yetkisi

belediye başkanına veya 5393 sayılı Kanununun 42 nci maddesi gereğince belediye başkanınca yetki devri yapılan belediye görevlilerine aittir.

Sermayesinin tamamı belediyeye ait olan limited şirketlerde Belediye Başkanı belediye payını temsilen Genel Kurulun tek üyesidir ve kararları tek başına alacaktır.

3.2.2. Müdür/Müdürler Kurulu: Şirketin yönetimi ve temsili, Şirket Sözleşmesi ile düzenlenir. Şirketin sözleşmesi ile yönetimi ve temsili, müdür sıfatını taşıyan bir veya birden fazla ortağa veya tüm ortaklara ya da üçüncü kişilere verilebilir. En azından bir ortağın, şirketi yönetim hakkının ve temsil yetkisinin bulunması gerekir. Şirketin müdürlerinden biri bir tüzel kişi olduğu takdirde, bu kişi bu görevi tüzel kişi adına yerine getirecek bir gerçek kişiyi belirler. Şirket sözleşmesinde, müdür veya müdürlerin atanması hususunda Genel Kurul yetkilendirilebilir. Bu durumda, müdür veya müdürler Genel Kurul kararı ile atanacak ve ticaret sicilinde tescil edilecektir.

Şirketin birden fazla müdürünün bulunması hâlinde, bunlardan biri, şirketin ortağı olup olmadığına bakılmaksızın, Genel Kurul tarafından Müdürler Kurulu Başkanı olarak atanır.

Diğer taraftan, Belediye Kanununda belediye meclisine sadece şirket kurmaya, kurulmuş şirketlere ortak olmaya ve sermaye artırımına yönelik izin yetkisi verilmiş olup, Şirket Müdürü veya Şirket Müdürlerini atama yetkisi verilmemiştir. Zira, Türk Ticaret Kanununda limited şirket müdürlerinin atanma usulü açıkça belirlenmiştir.

3.2.2.1. Şirket Müdürlerinin Değiştirilmesi: Yukarıda da belirtildiği üzere, limited şirkette, şirket müdürleri Şirket Sözleşmesi veya Genel Kurul kararı ile atanmaktadır. Dolayısıyla, şirket müdürlerinin değiştirilmesi de aynı usulle yapılacaktır.

Diğer taraftan, anonim şirketlerde olduğu gibi belediyelere ait limited şirketlerde de Belediye Meclisinin Şirket Müdürlerini değiştirme yetkisi bulunmamaktadır. Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince, Şirket müdürleri Genel Kurul kararı ile atanacak ve ticaret sicilinde tescil edilecektir.

3.2.3. Denetçi: Anonim şirketlerde olduğu gibi, limited şirketlerde de Denetçi şirket genel kurulunca seçilir. Denetçi, şirketin finansal tabloları ile müdürlerin faaliyetlerini denetler. Denetçi tarafından düzenlenen denetim raporu Genel Kurula sunulur.

4. Belediye Şirketlerine Şirket Dışından Görevlendirme Yapılması

4.1. Belediye Memurlarının Şirketlerde Görevlendirilmesi: Memurlar, belediye şirketlerinin yönetim kurullarında görevlendirilebilir. Ancak memurların, şirketlerde genel müdür, müdür veya diğer sıfatlar ile görevlendirilmeleri mümkün değildir.

4.2. Emeklilerin Şirketlerde Görevlendirilmesi: Emekli kamu görevlilerinin belediye şirketlerinde yönetim kurulu üyesi, genel müdür, müdür veya diğer pozisyonlarda görevlendirilmeleri mümkündür. Ancak emeklilerin, yönetim kurulu üyeliği dışında genel müdür, müdür veya diğer pozisyonlarda görevlendirilmeleri durumunda SGK'dan aldıkları emekli maaşları kesilir.

4.3. Belediye Meclis Üyelerinin Şirketlerde Görevlendirilmesi: Belediye meclis üyeleri, belediye şirketlerinde yönetim kurulu üyesi, genel müdür veya müdür olarak görevlendirilebilirler.

[\[1\]](#) MİARGEM Hukuk Danışmanı | İçişleri Bakanlığı E. Başkontrolörü

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA